

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn,

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Gethsemané

Toen zeide Hij tot hen: „Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe; blijf hier en waakt met Mij.”

Mattheüs 26 : 38

Sions betalende Borg is bedroefd, geheel bedroefd tot de dood toe! Nee, Hij is niet bitter, niet opstandig. Maar bedroefd! Mateloos bedroefd! O nee, het Lam sribbelt niet tegen, nu Het ter slachting wordt geleid, nu het straks wordt overgegeven in de handen van de slachters. Immers, reeds van eeuwigheid had Het Zich hiertoe aangeboden en verbonden. En nu het erop aankomt, deinst Het niet terug. Maar toch: het is zo erg! Mijn God, hoe zwaar, hoe smartelijk valt dit lijden voor Mijn gemoed!

Alle rust is uit het hart van Jezus geweken, nu Hij de donkere olijvenhof is ingegaan. Hij, Die anders in alle moeilijkheden Zijn discipelen kon troosten, Die rustig kon slapen in het scheepje, terwijl de storm over het meer gierde, kijkt nu smekend Zijn jongeren aan en vraagt om hun medeleven in Zijn dodelijke droefheid: Blijft hier, en waakt met Mij!

Hier is Hij waarlijk mens! Niets menselijks is Hem vreemd. Hij is de broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde.

Maar juist dat: zonder zonde te zijn en dan toch tot zonde gemaakt voert Hem tot deze nooit te peilen droefheid. Nooit te peilen, nee! De droefheid heeft Zijn ziel zo overweldigd, dat ze vol is van de dood, afgescheiden van alles, wat voor een mensenzijde liefde, troost en leven is. Zijn ziel worstelt ten dode, om God te verzoenen met zondaren, door hun schuld te betalen. Daartoe is Hij immers tot zonde gemaakt. En daarom wordt Hij nu overgelaten aan de verzoeking, aan het geweld van de hel. En in en achter dit alles brandt de toorn Gods, de verschrikkelijke toorn Gods tegen de zonde.

Jezus zou nooit zo dodelijk bedroefd hebben kunnen zijn, zou nooit zo hebben kunnen lijden, als Hij de zonde niet had gekend, zoals de zonde nooit door enig mens gekend is.

Wij mogen iets van onze zonde kennen in haar God-onterend karakter — het is onmisbaar nodig tot zaligheid — maar dan kennen wij ze nog niet, zoals God ze kent en zoals God ze haat en verfoeit in Zijn vlekkeloze heiligheid. Maar zo heeft Jezus de zonde gekend, zoals God ze kent, zoals God ze straft, zoals ze in de hel wordt gekend.

En Hij heeft ze nooit gedaan. Hoe zou Hij ze ooit kunnen doen? Zijn heilige ziel heeft van de zonde een goddelijk-heilige afkeer. En toch werd de zonde Zijn zonde! De door Hem niet bedreven zonde der Zijnen wordt Hem toegekend, op Hem gelegd. Hij moet er a.h.w. inleven als Zijn zonde, zodat Hij er één mee is: tot zonde gemaakt!

Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe! Wat zullen wij ervan stamelen? Wie zou ooit de nauwheid kunnen peilen, die Hem straks het bloedig zweet uitperst? Hier is de hel met al haar duistere machten. Hier is de diepe duisternis van de dood. Hier is de vloek Gods, zoals die om der zonde wil rust op geheel het menselijk

geslacht. Allen keren zich tegen Hem: de mensen, de satan, en het ergste van allen: de Vader! Nu zullen al Gods golven en baren over Hem heengaan. Nu zal Hij met die vreselijke doop gedoopt worden, die Hem vroeger reeds perste. Nu zal Hij de pers gaan treden: alleen! Geheel alleen! Hij zegt wel tot Zijn drie liefste discipelen: „blijft hier, en waakt met Mij”!

Maar ze zullen niet met Hem waken! Daar zijn hun ogen veel te bezwaard voor! Zij gaan slapen. Als straks de Meester met het bloedig zweet op Zijn gezicht, bij hen komt om Zich een weinig te verkwikken aan hun meeleven, dan vindt Hij hen slapende. Het vlees is zwak! Jezus vindt bij Zijn kerk geen steun. Integendeel!

De drie discipelen moeten daar zijn en slapen, opdat de Borg tevergeefs naar hen zal grijpen om steun. Zij kunnen nog niet één uur met Hem waken! En zo zal Hij het werk alleen doen, dodelijk bedroefd zijn en helle-angst lijden. Om de gegevenen des Vaders, om Zijn uitverkoren bruid te redden, te zaligen. Terwijl Hij zwoegt en strijdt, slaapt de bruid. De liefde kwam van één kant! Maar zo blijft het niet! Simon, Jonas' zoon, hebt ge Mij lief? Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb! Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad! Hierin is de liefde: niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden.

Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe!

En toch: Hij wilde niet anders. Want Hij had lief! Zijn Vader en Zijn bruid! Hoort Hem straks spreken tot Zijn vijanden: „Indien gij Mij zoekt, zo laat dezen henengaan!”

Heeft Zijn liefde ons hart al gebroken? Ons verzet? Onze vijandschap?

Heeft Zijn liefde, Zijn mateloze liefde ons al overweldigd? Of kunnen we het nog altijd tegen Hem volhouden?

Kust toch de Zoon! Opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden!

Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe!

Beminnlijk Vorst!

Vlietstra.

VAN DE REDACTIE

1. We herinneren nog even aan de Ontmoetingsdag t.w. Sliedrecht, D.V. te houden op zaterdag 16 april a.s. We hopen om half 11 in de morgen te beginnen en om ongeveer 4 uur in de middag te eindigen. De sprekers zijn bekend, maar we willen toch nog even de namen noemen. Achtereenvolgens komen de predikanten Blom, Vlietstra, Van Leeuwen, Hamstra, Van der Ent en Bouw aan het woord.

We hopen, dat er weer veel belangstelling mag zijn en dat we in de gunst des Heeren mogen samenkomen. Mogen we op uw komst rekenen? 2. Bij wijze van uitzondering willen we de aandacht vestigen op de advertentie van de Gomarumavo te Gorinchem. Er is gelegenheid tot aanmelding van leerlingen. Laten onze lezers, die binnen het bereik van deze school wonen, als

VAN DE ADMINISTRATIE

Hartelijk dank aan hen die mij inlichtingen konden verstrekken over gevraagde adressen in ons blad van 17-2-'77; alleen rest nog het juiste adres van M. J. Dijkhuizen, Schelvisstraat 182, 's Gravenhage; wie kan mij hierin ter wille zijn?

De betalingen van de 12de jaargang 1977 komen nog steeds binnen, aan die abonnees, die nog niet betaalde: stel het niet langer uit, en geef mij geen extra werk.

Weer mochten wij een flink bedrag aan giften en overbetalingen ontvangen, totaal f 1274,50 w.o. een gift van K. te A. van f 50,-. Met dank daarvoor.

5 Nieuwe abonnees konden wij weer noteren, terwijl wij een gelijk getal moesten afvoeren, wegens overlijden. Wat zegt ons dit? Dat de mens naar zijn eeuwig huis gaat. Laten wij dat woord niet voor kennigiving aannemen, maar dat wij te midden van het vergankelijke, het goed dat nimmermeer vergaat mogen leren zoeken met ingespannen krachten. Ps. 119 vs. 1 (berijmd).

Adm.: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 704350.

v. d. L.

zij kinderen hebben die het Mavo-onderwijs zullen volgen, hun kinderen voor deze school opgeven. Daar wordt nog gezocht onderwijs te geven naar Gods Woord, wat in vele andere gevallen niet kan worden gezegd. Hier hebben ouders een dure roeping en grote verantwoordelijkheid. 3. Vrij regelmatig wordt ons gevraagd om mededelingen van samenkomsten in ons blad op te nemen. We kunnen aan zulke verzoeken niet voldoen. Dat zou teveel plaatsruimte vragen en vaak gaat het over samenkomsten, die slechts voor een bepaalde streek van belang zijn en dus ook voor een klein gedeelte van onze lezers betekenis hebben.

4. De redactie-secretaris van De Wekker bericht ons het volgende: „In de rubriek „Uit de Kerken” worden berichten geplaatst, die door een deputaatschap ter plaatsing worden aangeboden. Dit was b.v. het geval met het bericht over de t.v.-kerkdienst te Veenendaal. De redactie beoordeelt een dergelijk bericht niet, maar volgt de kerkelijke lijn: in een kerkelijk orgaan kerkelijke berichten.

Niet plaatsing van berichten over Ontmoetingsdagen van „Bewaar het Pand” geschiedt uit hetzelfde motief, aangezien het hier niet om een kerkelijke, maar een particuliere aangelegenheid gaat, die niet staat onder kerkelijke verantwoordelijkheid.

Naar deze maatstaf wordt steeds geoordeeld wanneer berichten ter plaatsing worden aangeboden. Overbodig haast te zeggen dat particuliere berichten uit allerlei hoeken van het kerkelijke leven niet worden opgenomen.”

Dit bericht ontvingen we als reactie op wat we schreven in het laatste stuk over Gaat dat maar zo ???, opgenomen in het vorige nummer van ons blad. Daar blijkt uit, dat De Wekker in deze vrij uit gaat. Daarom nemen we deze reactie op. Maar onze vraag blijft: Gaat dat maar zo ???

B.

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

ZONDAG 16.

Het moet ons duidelijk zijn, waarom Christus Zich tot in de dood moest vernederen, daar Hij

uit soevereine liefde met Zijn hart borg geworden was. Want de eis van Gods gerechtigheid, langs de weg van gehoorzaamheid op te klimmen, was geschonden, door de boom des levens te verachten in het eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Terwijl het door de waarheid was betuigd: „Want ten dage als ge daarvan eet zult gij de dood sterven”. Zodat zij zich met het Goddelijke verlossingsplan niet konden verenigen, al was het uit Zijn goeder-tierenheid opgekomen. Het ging dus bij de waarheid en de gerechtigheid om de eer van Gods grote naam. De gerechtigheid werd eerst geschonden door het beginsel der gehoorzaamheid niet te bewaren in het zoeken van het eeuwige leven door de onderhouding van de wet der liefde. Wat de mens deed komen tot het schenden van de waarheid, daar zij eerst voor waarachtig werd gehouden in het spreken tot de slang. En wel met dit woord: „Maar van de vrucht des booms, die in het midden des hofs is, heeft God gezegd: Gij zult van die niet eten, noch die aan-roeren, opdat gij niet sterft.”

Christus moest aan de gerechtigheid voldoen, door het eeuwige leven te verwerven, wat beloofd was op de volmaakte onderhouding van de wet, als wet van het werkverbond. Terwijl het door de Waarheid geëist werd, de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijk geslacht te dragen, tot in de vloekdood des kruises. En dat gelijktijdig, zodat Christus in het vuur van Gods gramschap, met Zijn ganse ziel de wet der liefde moest vervullen, die Hij droeg in het midden Zijns ingewands.

Christus moest dus met Zijn lijdelijke en dade-lijke gehoorzaamheid aan Gods wet voldoen, daar het door Hem, tot verheerlijking van Gods deugden en tot zaligheid van zondaren, beloofd was uit soevereine liefde.

En uit kracht daarvan wordt het ons door Paulus betuigd: „En de zaligheid is in geen Anderen; want daar is ook onder de hemel geen andere Naam die onder de mensen gegeven is, door Welke wij moeten zalig worden.”

Hier wordt het in de welaangename tijd, de dag der zaligheid, niet aan onze welwillendheid overgelaten al of niet acht te nemen op deze grote en heerlijke zaligheid, daar zij door de verheerlijking van Gods gerechtigheid en waarheid verkregen is. Het is uit kracht van Zijn bevelend willen, dat wij haar in afhankelijkheid van Zijn Geest, biddende hebben te zoeken in Zijn ontfermende liefde.

En zo wordt de zaak die ons hier op het hart gebonden wordt, in het geloof dat door de liefde werkt, steeds meer dierbaar en onmisbaar, om Christus daarin te mogen omhelzen. Om in Hem door Zijn Geest, gefundeerd te mogen worden. En om het ons te betuigen, dat Christus waarachtig gestorven is tot bevrijding van het verderf der zonde, is Hij begraven. Waarmede het graf door Hem geheiligd is, voor allen die in Hem sterven. Wat beloofd is met dit woord: „Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie.” En zo heeft de Zone Gods niet alleen Zijn ziel, doch ook Zijn lichaam gesteld in de hand des Vaders. Want Hij had Zich geheel gegeven in des Vaders hand, om door Hem verhoogd en verheerlijkt te worden, naar Zijn belofte tot zaligheid van de grootste der zondaren.

En toch moeten ook wij sterven, al is het, dat wij door genade mogen weten dat Christus voor ons gestorven is. Want door onze dood is geen betaling mogelijk, daar wij verdorven Adamskinderen zijn. Maar in het geloof is het afsterven van de zonde door de dood van Christus, ons dierbaar geworden, om door Zijn borgtochtelijk sterven doorgang te verkrijgen tot het eeuwige leven. En dat is de levende begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn; want dat is zeer verre het beste.” Want daartoe zijn de oprechten hier gasten en vreemdelingen op de aarde, daar het beginsel der eeuwige vreugde in het hart is. Zij zijn tot roem van Gods genade, eeuwigheidskinderen geworden bij de wedergeboorte, en dat is in de inlijving in Christus. Het wordt hen onmogelijk langer te kunnen leven voor de dingen van deze wereld, die zal vergaan.

Maar daar is nog meer nuttigheid in de offerande en dood van Christus aan het kruis. En die gezegende nuttigheid raakt niet alleen het ingaan in het huis des Vaders, met zijn vele woningen, doch ook het hier zijn in het lichaam der zonde.

Het is het hart niet alleen tot droefheid, doch ook tot smart, dat wij de Heere Jezus met de boosheid van onze eigengerechtigheid en ongerechtigheid kwamen te nagelen aan het vloekhout des Kruises. En naarmate dat kwaad ons is tot smart, is het ons ook tot sterke door er kracht uit te putten, om de oude mens in het beginsel van eigengerechtigheid en ongerechtigheid te kruisigen, te doden en te begraven, opdat de boze lusten des vleses in ons niet meer regeren, maar dat wij onszelf Hem tot een offerande der dankbaarheid opofferen in Zijn kracht.

Het is alleen mogelijk door de liefde van Christus, de oude mens te kruisigen, door hem dienstbaar te maken aan het Evangelie. Heeft zich te onderwerpen aan de genade van de Heere Jezus. Want wij zijn in het geloof, naar lichaam en ziel, Zijn eigendom. En zo kan de oude mens door de dood van Christus gedood en in Zijn graf begraven worden. Wat het geestelijke leven tot vreugde en vrijheid verstrekt. Waarop de apostel doet als de dienstmaagd met haar zoon is uitgeworpen, met dit woord: „Staat dan in de vrijheid met welke Christus u vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen.”

Het is een staan in de vrijheid, om ijverig werkzaam te wezen in het doen van goede werken, om zo anderen voor Christus te mogen gewinnen. Maar pas op, want de eigengerechtigheid loert er op, om niet langer te blijven in het graf. En het is door onze onbedachtzaamheid, dat de eigengerechtigheid ons leidt tot de lusten en daden van ongerechtigheid. En dan kunt u in de kracht van de vorige oefeningen de oude mens niet opnieuw ten onder brengen. Wat dan weer doet staan in verlegenheid des harten, door uw toevlucht niet te nemen tot de gekruiste Christus, daar u allen door Zijn kracht de oude mens kunt kruisigen, doden en begraven. Maar denk nooit dat u hem zelf in het graf kunt houden.

Het onkruid komt altijd weer boven, om het goede te onderdrukken. En laat ons daarop rekenen, om in afhankelijkheid van de Heere met een biddend hart te staan naar wasdom in het geestelijke leven, wat de Heere welbehagelijk en ons profijtelijk is, tot onderdrukking van het kwade.

Voorts wordt ons gevraagd: „Waarom volgt daar: Nedergedaald ter helle?” En dat is een vraag, die wij hier ook met ernst in overweging hebben te nemen. Want dat is het door God verordineerde middel tegen de aanvechtingen van Satan, zonde en ongelooft. De vijanden die ons van het goede zoeken af te trekken, door ons in ons verdorven bestaan aan te sporen tot het kwade. En daarin hebben wij te doen met de beproevingen des geloofs en de verzoeken van de driehoofdige vijand. Waarop Jacobus doet als hij zegt: „Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt; wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.” Want dat hebt u nodig, opdat Christus in Zijn nederdaling ter helle u steeds meer dierbaar zou worden, om in Zijn kracht te volharden in het strijden tegen die helse aanvechtingen.

Daar Christus door de diepte van de hel heen, de weg gebaad heeft tot het deelachtig worden van de eeuwige zaligheid, is Satan het door Hem en voor Hem verspeeld, die weg gesloten te houden. Hij moest het in de ure van de macht der duisternis van Christus verliezen. Satans kop is door Hem vermorzeld. Waarin de moederbelofte haar vervulling bekam tot uw heil. En nu hij Christus niet kan beroven van Zijn volk, spaart Satan niets om het volk van Christus te beroven. En vandaar dat die helse kwellings, hoe smartelijk zij ook zijn voor ons hart, tot grote vreugde in Christus aangemerkt worden omtrent het gelovig triomferen door Hem, waarvan eenmaal eeuwig gewaagd zal worden.

En dat gaat gepaard met benauwdheid, want de vijand zoekt de ademtucht des gebeds af te snijden. Met smart, want hij zoekt het hart te treffen in de dierbaarheid van Christus. Om u met de verschrikking van het allereerste, en dat is het derven van Gods zoete gunst en zalige gemeenschap, te kwellen. Het is zelfs een helse kwaal waarmee u uw ganse leven, door de levendmakende werkingen van de Heilige Geest, telkens weer hebt te worstelen. En zie, dat dient om het er steeds inniger door aan Christus te verbinden. Want het is uit Hem, en door Hem,

dat u telkens weer moogt komen tot het smeken om de zoete en zalige vertroosting die in Christus zijn. Hij is in al het kwaad dat Hem aangedaan werd, in de smartelijke Godsverlating, staande gebleven, om er vorstelijk over te triomferen tot zegen en zaligheid van Zijn volk. En zo wordt Christus ons in het geloof ook daarin steeds weer en steeds meer dierbaar. Wat uw hart ten volle verzekert van de overwinning die in Hem is, tot roem van Zijn grote naam.

Soest.

R. Kok

NAAR DE KATECHISATIE

205

VAN DE KERK (18)

Het onderscheid tussen de ware en de valse Kerk

Onze Nederl. Geloofsbelijdenis stelt in haar artikel 29 verband tussen de drie kentekenen, waaraan de ware Kerk onderkend wordt (als reeds behandeld) en de merktekenen van de „christenen”, die „van” de Kerk zijn, dus haar ware lidmaten. Deze merktekenen zijn de vruchten van het oprechte geloof, zoals artikel 29 die aangeeft.

Toen de kerk der reformatie nog één was en dus niet gescheurd, was het onderscheid tussen de ware en de valse Kerk wel duidelijk te zien. Onze vaders zagen dan ook de ROOMSE KERK als de valse kerk, omdat in haar de drie zuivere kentekenen, welke de ware Kerk vertoont, niet gevonden werden.

Onze belijdenis geeft dat duidelijk aan. Zij schrijft in genoemd artikel:

„Aangaande de valse kerk, die schrijft zich en haar ordinantiën meer macht en autoriteit toe dan de Woorde Gods, en wil zich aan het juk van Christus niet onderwerpen; zij bedient de sacramenten niet, gelijk Christus in Zijn Woord verordend heeft, maar zij doet daar af en toe, gelijk als het haar goedgevindt; zij grondt zich meer op mensen, dan op Christus; zij vervolgt degenen, die heiliglijk leven naar het Woord Gods, en die haar bestraffen over haar gebreken, gierigheid en afgoderijen. Deze twee kerken zijn lichtelijk te kennen en van elkander te onderscheiden.”

Kennelijk wordt hier bedoeld op de Roomse kerk. Zij schrijft zich meer macht en autoriteit toe dan aan het Woord Gods, want zij beschouwt de Paus als het hoofd der kerk, als de stedehouder van Christus. In zijn leerbekrachtingen wordt hij als ONFEILBAAR gesteld.

Rome verheft zich als kerk boven Gods Woord. Geloofd moet worden, wat de kerk leert en decreteert. Over hen, die de leer der kerk niet geloven, wordt het „anathema” uitgesproken, het: die zij vervloekt.

We zouden hier kunnen opmerken, dat het toch juist is, de leer van de kerk te moeten geloven, zoals de reformatie de leer der Schrift zuiver in 't licht gesteld heeft. Metterdaad! Maar..... als alleen de leer der Schrift: „sola scriptura”, alleen de Schrift. Rome stelt haar leer vast niet alleen uit de Heilige Schrift, doch ook uit haar „tradities” en „overleveringen”, aan welke zij ook Goddelijk gezag toekent!

„Zij bedient de SACRAMENTEN niet, gelijk Christus in Zijn Woord verordend heeft, maar zij doet daar af en toe, gelijk het haar goedvindt.”

De Heere heeft Zijn Kerk twee sacramenten gegeven namelijk de heilige doop en het heilig Avondmaal. Rome stelt er zeven.

Bij de vijf, die zij naast de doop en het Avondmaal stelt, worden gemist òf het teken, òf een Goddelijke instelling.

We weten ook, dat Rome dwaalt in haar sacraments-beschouwing. Denk aan haar leer over de wezenlijke verandering van brood (de ouwel) in het eigen lichaam van Christus en de wijn in het bloed van Christus.

In haar leer over de mis verandert Rome het heilig Avondmaal in een nog steeds herhaalde offerande van Christus, waarbij de z.g. „hosti” wordt aanbeden en door onze Heidelberger in Zondag 30 wordt veroordeeld als een „verloochening” van de enige offerande van Christus en als een „vervloekte afgoderij”.

Verder merkt onze Belijdenis op, dat Rome „zich meer op mensen grondt dan op Christus.” We

hebben al opgemerkt, wat haar beschouwing is over de macht van de kardinalen en de paus en wat betreft de „overleveringen en de tradities”, welke zij stelt naast de Bijbel als bronnen voor de vaststelling van haar leer. Geidt hiervan niet Christus' waarschuwing in Matth. 15:9: „Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden zijn van mensen.”

En ten slotte geeft onze Belijdenis als een ken-
teken aan van de valse kerk:

„Zij vervolgt degenen, die heiliglijk leven naar het Woord Gods en die haar bestraffen over haar gebreken, gierigheid en afgoderijen.”

Dát bewijst wel allerbedroevendst de feiten van Rome's gruwelijke vervolgingen van Gods kin-
deren!

Wat een zegenrijk werk heeft God in de refor-
matie van 1517 geschonken.

Maar, hoe is het thans gesteld met de kerk der
reformatie?

O neen, dan is er geen reden om op de borst te
slaan en te roemen op de getrouwheid van de
kerken der reformatie.

Ongetwijfeld is het een onderscheiden voorrecht
dat in onze lage landen nog een overblijfsel mag
zijn, dat wenst te blijven bij de zuivere leer der
waarheid naar Gods Woord en de belijdenis en
die waarheid zoekt te beleven door genade.

Toch zal het diep met schaamte voor God heb-
ben te belijden haar zonden en gebreken. Daar-
om past de bede van de psalmdichter in psalm
106:

„Wij hebben God op 't hoogst misdaan,
Wij zijn van 't heilspoor afgegaan;
Ja, wij en onze vaad'ren tevens,
Verzuimend alle trouw en plicht,
Vergramden God, de God des levens,
Die zoveel wond'ren had verricht.”

Onze belijdenis beëindigt haar artikel 29 met de-
ze zin: „Deze twee kerken zijn lichtelijk te ken-
nen en van elkander te onderscheiden.”

Ja, dát bleek wel ten tijde van de reformatie,
toen de kerk der reformatie één mocht zijn, al
was er verschil van bepaalde zaken bij onze re-
formatoren. Denk slechts aan het verschil in de
Avondmaalsbeschouwing tussén Calvijn en Lu-
ther. Maar die verschillen raakten niet de
grondwaarheden der Schrift. En Calvijn zei van
Luther: hij blijft mijn vriend en broeder!

Maar nú staan wij bij de gebrokenheid
van de kerk der reformatie en is het niet een-
voudig om na te gaan, wáár men de „ware Kerk”
in haar zichtbare openbaring naar buiten kan
vinden.

Er zijn kerken die zich als kerken van „gere-
formeerde gezindte” aandienen en die de „drie
formulieren van eenheid”, onze belijdenisge-
schriften, ook bezitten. Maar dan diene men se-
rieus te bezien, hoe men die leest en uitlegt!

Ik heb eens van iemand gehoord, die het zeer
moeilijk had om zich bij een andere kerkforma-
tie aan te sluiten, aangezien hij het in zijn kerk
niet meer kon houden vanwege het afwijken
van de zuivere leer van Gods Woord. Wáár kon
hij nu een kerk vinden, waarin hij zich volko-
men kon thuis gevoelen als één van zuivere
openbaring van Christus' lichaam? Wel, toen
merkte hij het volgende op: „Zie, zo vertelde hij
ons, ik heb bij verschillende kerken gevonden
„aparte gemaakte stellingen of zienswijzen” bij
de belijdenisgeschriften als nadere beschouwing
van bepaalde leerstukken; en toen bleek voor
mij”, zo merkte hij verder op, „dat hij zich het
beste kon aansluiten bij dié kerk, die geen
bepaalde uitspraken had bij of naast de belij-
denisgeschriften der kerk en alwaar hij zich
goed kon thuis gevoelen wat „leer en leven” be-
treft, al blijft het nochtans waar, dat men ner-
gens een volmaakte kerk kan vinden, zonder ge-
breken.”

De gescheurdheid of gebrokenheid van 's Heeren
kerk blijft een hoogst ernstige zaak. Er is toch
nog een volk, dat wezenlijk bij elkaar behoort!
We bedoelen een volk, dat door genade mag be-
horen tot die „levende Kerk”, die door Chris-
tus gekocht is en door Hem wordt vergaderd uit
alle geslachten, talen, volken en natiën. Van dát
volk mag het gelden, wat de Heere Jezus tot
Zijn Vader bad: „En Ik bid niet alleen voor de-
zen, maar ook voor degenen, die door hun woord
in Mij geloven zullen, opdat zij allen één zijn.”
(Joh. 17:20-21)

Die bede van Christus wórde nog eens vervuld.
Maar dan zal het wél gaan door de benauwd-
heid van de verdrukking heen.

E.

v. L.

VOOR DE JEUGD

BESTE JONGELUI!

Gideon 86

„Alzo werden de Midianieten ten onder gebracht
voor het aangezicht der kinderen Israëls, en hie-
ven hun hoofd niet meer op. En het land was
stil veertig jaar in de dagen Gideons.”

Richt. 8:28

De Efod die Gideon te Ofra had opgericht werd
voor hem en zijn gezin tot een valstrik. Voor
hem, maar ook voor zijn gezin. Vergeet vooral
ook dat laatste niet. Doordat de mensen naar Of-
ra kwamen, in plaats dat zij naar Silo gingen,
waar de ark des Heeren stond, vestigde Gideon
de aandacht op zichzelf. Dit was voor Gideon
zijn vlees een strelende zaak, die hij zich blijk-
baar gaarne liet welgevallen.

Doch het huis van Gideon liet dit ook niet onbe-
roerd. Gelijk uit het vervolg wel blijken zal, had
hij een heel groot gezin. En nu zul je als kinde-
ren zulk 'n vader hebben. Het zijn sterke benen,
die de weelde dragen, zegt een bekend spreek-
woord. Ik geloof dat dit hier ook opgaat. Want
de kinderen deelden mede in de eer die hun va-
der toegebracht werd. En dit had tot gevolg dat
het huis van Gideon ook niet met de door God
gegeven weldaden in God eindigde, maar in hun
vader. Hoe zullen zij met een verheven hart heb-
ben gekeken naar al die mensen, die iedere keer
weer naar Ofra kwamen, naar die efod, wat in
werkelijkheid niet meer dan een „vod” was, om
dan tegelijkertijd aan hun vader de nodige eer-
bewijzen te brengen. De kinderen deelden daar
natuurlijk tegelijk in mee. En blijf dan maar
eens gewoon. Je gaat dan ook heel gemakkelijk
mee de hoogte in. Zij kwamen ook tot hoogmoed,
inplaats van tot ootmoed. Want dit had de kin-
deren gepast. Men zou dan in de Heere hebben
geëindigd in verwondering over het feit dat de
Heere hun vader zo bewelddadig had en dat Hij
hem tot zulk een groots werk geroepen had. Men
had dan gezongen, al is het niet met dezelfde
woorden: Dit werk is door Gods alvermogen;
Door 's Heeren hand alleen geschied. Het is een
wonder in onz' ogen; Wij zien het maar door-
gronden het niet.

Doch nu werd de Naam des Heeren door het huis
van Gideon niet geheiligd, en dat zou God niet
straffeloos gedogen, gelijk uit het vervolg nog
wel blijken zal.

Hoeveel valstrikken liggen er ook thans niet op
de weg die onze jonge mensen bewandelen. De
ouders van jullie, jongens en meisjes, zijn in
doorsnee maar van gewone „komaf”. Doch in de-
ze welvaartstijd is alles naar de hoogte gegaan.
En de kinderen delen daarin mee. Doch wat zijn
de geestelijke gevolgen? Als we ten deze de ba-
lans op gaan maken, dan is dit over het alge-
meen niet verheffend. De welvaart brengt de
mens meestal niet dicht bij God. Wel het te-
gendeel. Hoe royaler men in de beurs kan tas-
ten, hoe verder men van God en Zijn dienst ver-
wijderd raakt. Men heeft Hem immers niet meer
nodig? Men redt het wel zonder Hem. Men is
dan gauw dé jongen en hét meisje.

Het zal misschien voor onze jonge mensen niet
meevallen om de dingen zo te zien, omdat zij
het verleden niet hebben gekend. Zij groeien op
in deze tijd en weten niet beter. Maar de oude-
ren, die met ons de ontwikkeling hebben mee-
gemaakt, zullen in grote lijnen toe moeten ge-
ven, wat hier boven geschreven staat. En ik zou
onze jonge mensen toch met ernst er op willen
wijzen om hier eens over na te denken. Want de
tijd, waarin jullie leven, is een ontzaggelijk ge-
vaarlijke tijd, omdat het „menselijk kennen en
kunnen” zulk 'n duizelingwekkende hoogte heeft
bereikt, met als gevolg dat het „geloof in God”
een „lachertje” geworden is. Men kijkt meer
naar de menselijke efod, het resultaat van goud
en goed, wat in de ogen van God maar „vodden
en todden” zijn, dan dat men het oog op de Hee-
re geslagen heeft. En dit zal vroeg of laat door
de Heere toch bezocht worden.

Zo bezien ligt de eeuwenoude geschiedenis uit
Richt. 8 niet zo ver bij ons vandaan. Wie ten
deze goed zijn bijbel leest, ziet er uit, dat het
Gods getuigenis is, dat eeuwig zeker is en slech-
ten wijsheid leert. Voorwaar, Gods Woord is en

blijft aktueel. Vergeet dat nooit en lees je bijbel
maar veel. Het is altijd nog hét enige Boek dat
jullie wijs kan maken tot de zaligheid.

Alzo werden de Midianieten ten onder gebracht
voor het aangezicht der kinderen Israëls, en hie-
ven hun hoofd niet meer op. De schrik zat er
voorlopig goed in. Dat de Midianieten hun hoofd
niet meer ophieven was niet te danken aan de
houding van Gideon en zijn huis, noch aan de
houding van het volk, na de overwinning, maar
alleen aan de genade Gods.

En het land was stil veertig jaar. Dat wil zeggen:
In veertig jaar waren er geen vijandelijke aan-
vallen, waardoor het land geplunderd werd.

Veertig jaren is een hele tijd. Gideon was de
richter. Wat er in die veertig jaren allemaal ge-
beurd is, daarover zwijgt de bijbel. Toch ging
ook in die tijd de geschiedenis door. Want die
staat geen ogenblik stil. Wat is die tijd van rust
een kostelijke tijd geweest om zich tot de Heere
te bekeren en dan van ganser harte. Het volk
had weer teruggebracht moeten worden en kun-
nen worden naar Silo, om daar de Heere weer
te dienen, naar de eis van Zijn Woord. We lezen
er echter met geen woord van. En als we
dan op het vervolg letten, staat het te vrezen,
dat de tijd van rust een tijd geweest is waarin op
geestelijk gebied geen enkele aktiviteit ontplooid
werd. Althans niet in de zin zoals het behoorde.
Zo krijgt het woord „stil” wel een dubbele be-
tekening. En het land was stil veertig jaar in de
dagen Gideons. Het was de stilte van de dood,
namelijk van de geestelijke dood. En dat is een
vreselijke stilte.

Leven wij nu ook niet in zulk een tijd? Het is
ruim dertig jaar geleden dat er een einde kwam
aan die vreselijke oorlog 1940 - 1945. Het is nu
al 31, bijna 32 jaar vrede. Dat wij nog steeds in
die vrede mogen delen, daarvan zal geen mens
durven zeggen, die nog rekening houdt met God
en Zijn Woord, dat dit door ons verdiend is. In-
tegendeel. Het is te danken enkel en alleen aan
de genade Gods.

Welk een kostelijke tijd is de tijd van vrede om
de Heere te zoeken en te dienen, zoals dat ook
ons in Zijn Woord bevolen is. Doch ook ten deze
moet gezegd worden, dat het land „stil” is. Wij
verkeren in een geestelijke doodstaat. Dat geldt
van elk mens van nature, maar dat moet ten
deze ook wel gezegd worden van ons land.

Niet dat er geen aktiviteiten zijn. Die zijn er
genoeg, maar of het naar de wil des Heeren is,
dat is maar de grote vraag. Wanneer jullie wel
eens kennis nemen van kerkbladen of van de
kerkpagina in het dagblad, — het R.D. is hierin
het meest uitgebreid, — dan kan je de schrik
wel eens om het hart slaan. Want er is ver-
scheurdheid allerwegen. Ieder zoekt zo zijn eigen
weg, en wie vraagt er nog naar Gods weg? Zo
is het op het brede terrein van het kerkelijke
leven. En zo is het ook op het terrein van ons
eigen kleine kerkelijk leven. De ene vernieuwing
na de andere wordt aangedragen. Het is begon-
nen met de nieuwe vertaling. Daarna kwam de
nieuwe berijming. Vervolgens een vernieuwing
van de liturgische geschriften. Een vernieuwing
van de belijdenis staat op stapel. Het nieuwste
is dat men nu ook de ouderlingen, als ze moeten
voorgaan, de zegen wil laten uitspreken. Het ar-
gument dat hiervoor dienen moet, is dat de ou-
derlingen toch ook ambtsdragers zijn en dat de
ambten gelijkwaardig zijn. Waarom zou dan de
ouderling niet mogen doen, datgene wat tot nu
toe alleen aan predikanten was toegestaan? Als
dit er door gaat, dan kan men natuurlijk weer
een stap verder gaan. Waarom zou men dan de
ouderlingen en zo nodig ook de diakenen, de
sacramenten niet laten bedienen? Een ouderling
en een diaken zijn toch net zo goed ambtsdra-
gers als een predikant? Dus, als het een geoor-
loofd is, dan mag je het ander zeker niet ver-
bieden. En als dat er dan door is, waarom mo-
gen dan alle belijdende leden zoiets niet doen?
We hebben toch immers „het ambt aller gelovi-
gen”?

Ik hoor verschillenden al zeggen: Maar dát zal
niet gebeuren! Neen, zover komt het niet!

Zó iets hebben we al meer gehoord, terwijl het
na verloop van tijd toch gebeurde. Ik zou zeg-
gen: Geef tijd en dan zul je nog eens zien wat
er gebeurt. Inmiddels vrees ik heel veel dingen,
nog meer vernieuwingen, die de verwarring al-
leen nog maar groter maken zal en de verwijde-
ring desgelijks. Terwijl de vernieuwing des har-
ten, die voor een ieder zo noodzakelijk is, een
zaak is, die niet meer aan de orde gesteld wordt.

Want dat is wel in orde. We hebben zachtjesaan kerken vol, met mensen, die rijk en verrijkt zijn en aan geen ding gebrek hebben, terwijl men niet weet, dat men jammerlijk, blind, naakt en ongelukkig is. Als men over het echte geestelijke leven spreekt, wat een zeer schaars artikel is, dan wordt dit door velen niet meer verstaan. Van het ware geloof staat geschreven, dat al is het maar zo klein als een mosterdaadje het bergen verzet. Doch tegenwoordig heeft men een geloof als bergen, doch het verzet nog geen mosterdaadje.

Jong en oud, geeft ten deze acht op de tijd waarin je leeft. Want de vernieuwing door de Heilige Geest is vóór alle dingen nodig. „Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet ingaan”.

Doch ik zie dat mijn ruimte al weer verbruikt is. We gaan de volgende keer verder en verblijven inmiddels met hartelijke groeten.

Jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783
B.G.G. 05250 - 1531

Wij kopen oude prekenboeken, geschiedenisboeken, encyclopedieën, statenbijbels, bijbelverklaringen, enz. van oude en latere reformatische schrijvers. Oude druk geen bezwaar. Desgewenst in ruil voor nieuwe boeken.

BOEKHANDEL VAN HORSSSEN
Kallenbroekerweg 47, Barneveld
Telefoon 03420 - 5956.

AANMELDING LEERLINGEN
GOMARUS - MAYO

Grote Haarsekade 121,
Gorinchem, tel. 01830 - 23899.

Tot 1 april kunnen er leerlingen voor het cursusjaar 1977 - '78 aangemeld worden.

De aanmelding voor het brugjaar kan plaats hebben via de hoofden van de basisscholen of rechtstreeks aan de school. Bij rechtstreekse aanmelding wordt U informatie en een aanmeldingsformulier toegestuurd.

Inlichtingen worden verstrekt door de directeur, de heer C. P. Huissen, Groot Veldsweer 25, Hardinxveld-Giessendam, tel. 01846 - 4302 en de heer J. Visser, adj.-dir., Groot Veldsweer 31, Hardinxveld-Giessendam tel. 01846 - 4487.

NUNSPÉET

Wilt U nog een ZOMERHUISJE kopen op camping waar eigen sfeer heerst? (Geheel nieuw). Ook nog een paar staankaravans. Vraagt inlichtingen, of komt U eens kijken! Zeer gunstige ligging, ruim 2 kilometer van bos en water.

CAMPING „DE HOFSTEE”
Zeeweg 120, telefoon 03412 - 2603.

HOTEL

DREYEROORD -
OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

BESTEL NU:

SCHOONMAAK-
ARTIKELN

die milieu vriendelijk zijn.

Mw. M. v. OUYEN
Tel. 078 - 21153

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

BOEKENNIEUWS MET VERMELDING VAN DE JUISTE PRIJZEN

Binnen enkele weken D.V. zal verschijnen (reeds bij de binder): het eerste deel van "AL DE WERKEN VAN ERSKINE", gebonden in een pracht band met goud opdruk, gedrukt op helder papier in duidelijke letter. Prijs f 32,50, na verschijning van deel 3 (ongeveer aug.) wordt dit f 37,50 per deel.

Dus nu intekenen betekent f 60,-- voordeel. Gelijk bij verschijning van deel 1 zal er ook een uitvoerige folder met proefpagina verkrijgbaar zijn.

In totaal hebben de Erskines 80 werken geschreven, waarvan vijf met een voorrede van Th. v.d. Groe. Totaal ca. 5000 blz., gebonden in 12 banden, gemiddeld ca. 425 blz. per deel. (Ten overvloede vermelden wij nog, dat dit de 12 delen zijn welke ook wel zeer terecht "DE SCHAT-KAMER" worden genoemd). Deze werken behoeven geen aanbeveling te hebben.

Thans weer leverbaar:

Mej. Aannigje Grolleman: "UW GERINGE VRIENDING", samengesteld door Ds. J.v.d.Haar. Een werkje dat zich bijzonder schikt om cadeau te doen bijv. voor een verjaardag of Beljdenis. Prijs slechts f 11,95.

Pl.Klein: HOE KUNNEN DE ZONDEN VAN GODS VOLK ALS PAARLEN GEHECHT WORDEN AAN DE KROON DER VERDIENSTEN CHRISTI, met een voorwoord van Ds.Blaak, 3e druk, f 5,95.

William Tyndale: "EEN WEGWIJZING IN DE HEILIGE SCHRIFT", uit het engels vertaald door J.Freeke jr. f 3,45

Dr. John Owen: "EEN VERMANING AAN DEGENEN DIE CHRISTUS NOG NIET TOT HUN DEEL HEBBEN", uit het engels vertaald door J.Freeke. f 3,45

Ds.George Burder: uit het engels vertaald door H.van Vliet, f 2,50. Een ieder behoort dit werkje te lezen, Ds. van Prooyen op de jaarvergadering van de Ver.Ned.Zondagsrust.

J.C. Ryle: "ZIEKTE", een ernstige verhandeling over de woorden "dien Gij liefhebt is krank", Joh. 11:3b, uit het engels vertaald door H.van Vliet.

Dit zijn vier kleine doch niet minder belangrijke werkjes, welke zich ook bijzonder (na ze eerst zelf gelezen te hebben) lenen om ze als weggeef-boekje te gebruiken, bijv. voor zieken, bejaarden enz. Voor uitdeling gereduceerde prijzen op aanvraag.

Verder leveren wij U gaarne al uw goede en verantwoorde boeken en verzorgen ook gaarne uw intekeningen en dat tegen de juiste prijzen o.a.

De Bijbelse Geschiedenis verhaald aan onze kinderen door B.J. van Wijk.

Het Oude en Nieuwe Testament zijn nu gebonden in 1 band met vele illustraties en met een voorwoord van Ds. G.H.Kersten. Intekenprijs f 49,50, na verschijning f 60,-- dus f 10,50 voordeel.

"DE CHRISTELIJKE ENCYCLOPEDIA" in 6 dln, groot formaat, ruim 4200 blz. met ca. 2000 foto's. De intekenprijs is f 69,50 per deel; na verschijning f 79,50. Nu intekenen betekent f 60,-- voordeel.

Ook verschijnt in facsimileherdruk:

Jan Luiken: "DE SCHRIFTUURLIJKE GESCHIEDENISSEN EN GELIJKENISSEN VAN HET OUDE EN NIEUWE TESTAMENT" in twee delen, 337 kunstige bijbelse gravures van de bekende 17e eeuwse etsen en dichter, verrijkt met bijbelse verklaringen en stichtelijke verzen, gebonden in 2 prachtige banden. Intekenprijs f 70,-- per deel; na verschijning f 80,-- per deel, dus f 20,-- voordeel.

Ds. Tj. de Jong: "ONDERGANG DOOR OPSTAND", een verhandeling en waarschuwend woord tegen de vreselijke abortus, met een voorwoord van Ds.C.Smits, gebonden, f 15,--; na verschijning duurder.

Bern. Smytegelt: "EEN WOORD OP ZIJN TIJD", 89 pred. over onderscheidenlijke teksten voor div. tijden o.a. lijdenstijd, avondmaal, bid- en dankdagen enz. 2 dln, gebonden in prachtige banden f 115,--.

Heeft U onderstaand werkje al gelezen?

"IN HET SPOOR", bundel citaten van Ds. Kersten en Ds. Zandt. Samengesteld door Dhr. Meyer en voorzien van een voorwoord van Ds. P.J.Dorsman.

Div. onderwerpen worden hierin naar voren gebracht zoals o.a. Artikel 36, het beginsel bewaren, werkstaking, vakorganisatie enz. enz., paperback, voor slechts f 15,90.

Zoals U ziet is deze bundel uiterst actueel daar men thans niet anders hoort of leest van stakingen. C.D.A., lijstverbindingen, ja zelfs over lijstsamenvoegingen of lijst in eenschrijvingen. In deze bundel spreken beide voorgangers nog nadat zij gestorven zijn, daar zij zich duidelijk hebben uitgesproken te willen (en niet anders te kunnen) handhaven de beginselen gegrond op Gods Woord uit te dragen.

Ook vonden we bij het balansen nog een klein aantal exemplaren van het reeds lang uitverkochte SGP-ers OVER BRANDPUNTEN. Een zestal discussie-interviews over diverse brandpunten binnen de S.G.P. en daarbuiten met Burg. G.v.d.Berg, Ds. J.P.Dorsman, Ds. E. du Marchie van Voorthuizen, Ir. H.van Rossum, Ds. H.Rijksen en met journalist L.M.P.Scholten. Prijs slechts f 16,90. Haast U echter wel, het zijn slechts 40 ex.

Dit is slechts maar een greep uit onze voorraad. Vraag onze catalogus aan, welke wij U gaarne gratis toezenden, of komt U zelf eens kijken in onze zaak, waarin U naast de nieuwe uitgaven ook nog een aardige collectie 2e hands boeken aantreft. Onze zaak is alle werkdagen geopend van 9 uur tot 18 uur, uitgezonderd de woensdagmiddag en zaterdag van 17 uur en vanzelf tussen de middag van 12.30 tot 13.30 uur.

KORTOM KOOL VOOR DE LEVERING VAN AL UW BOEKWERKEN (alleen Statenvertaling) PSALMBOEKEN, HOUTBRANDTEKSTEN, TEGELS, enz. enz.

Boekhandel - Uitgeverij G. KOOL

Stationssingel 50, Veenendaal

tel. 08385-13978, postbus 177, antwoordnummer 77,

giro 280572, bankrek. Rabobank Veenendaal 36.51.10191.